

Çocuk ve Genç Psikolojik Sa?lamlık Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Çocuk ve Genç Psikolojik Sa?lamlık Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18814>

Özet

Çocuk ve Genç Psikolojik Sa?lamlık Ölçe?i (ÇGPSÖ-12), çocuklar?n ve gençlerin psikolojik sa?lamlık düzeylerini ölçmek amacıyla Türkçeye uyarlanm?? k?sa ve öz bir araçtır. Ölçek, 3 alt boyut ve 12 maddeden oluşmaktadır. **Gökmen Arslan** (2015) tarafından gerçekleştirilen psikometrik özellikler çalışması, bu aracın Türkiye örnekleminde yüksek düzeyde yapısal geçerli?e ve güvenilirli?e sahip olduğunu göstermiştir.

Uyarlama çalışması, ölçe?in orijinal yapı?ının Türk kültürüne uygunlu?unu do?rulama?? ve özellikle eğitim ile klinik ortamlarda risk altındaki gençlerin destekleyici kaynaklar?nı de?erlendirmek için pratik bir araç sunmaktadır. ÇGPSÖ-12, bireylerin zorluklarla başa çıkma ve olumsuzluklara rağmen adaptasyon sağlama kapasitelerini de?erlendirmeye olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Sa?lamlık, Çocuk, Ergen, ÇGPSÖ-12, Uyarlama, Güvenirlik, Geçerlik, Psikometri, Gökmen Arslan, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Gökmen Arslan

Amaç

Çocuk ve Genç Psikolojik Sa?lamlık Ölçe?i'nin temel amacı, çocuk ve ergen popülasyonunda psikolojik sa?lamlık kapasitesini belirlemektir. Ölçek, bireylerin zorluklarla başa çıkma yeteneklerini, içsel ve çevresel koruyucu faktörlerini de?erlendirmeye odaklanmıştır. Bu sayede, risk altındaki veya travmatik olaylar yaşayan gençlerin sahip olduğu kaynaklar tespit edilebilmektedir.

Bu uyarlama çalışması, orijinal ölçe?in psikometrik yapı?ının Türk kültürüne uygunlu?unu test etmek ve alanyazına geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı kazandırmayı hedeflemiştir. ÇGPSÖ-12, özellikle eğitim ve klinik ortamlarda önleyici müdahalelerin planlanması açısından önemli veriler sağlamaktadır.

Yapı

Ölçek, bireyin olumsuz yaşam olayları karşısında başarılı bir şekilde adapte olma ve toparlanma yetene?i olan **psikolojik sa?lamlık** yapı?ının ölçmektedir. ÇGPSÖ-12, sa?lamlı?ın tek boyutlu bir kavramdan ziyade, kişisel, ailesel ve sosyal kaynakları içeren çok boyutlu bir yapıdır.

olduğunu varsaymaktadırlar.

Ölçek, toplamda 12 madde ile temsil edilen 3 ayrı alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar, sağlamlığın farklı yönlerini kapsayarak detaylı bir profil sunmakta ve gençlerin hangi alanlarda daha güçlü destek kaynaklarına sahip olduğunu belirlemeye yardımcı olmaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliği, **doğrusal faktör analizi (DFA)** yoluyla incelenmiştir. Analiz sonuçları, 12 maddelik üç faktörlü modelin Türk örnekleminde yeterli düzeyde uyum gösterdiğini ortaya koymuştur. Uyum indeksleri, ölçeğin teorik yapılarının verilerle tutarlı olduğunu desteklemektedir.

Elde edilen temel uyum indeksleri ve değerleri şunlardır:

Ki-kare serbestlik derecesi oranı (χ^2/sd): 105.498/52 oranının **2.03** olduğu görülmüştür. Bu oran, kabul edilebilir uyum için gerekli kriterleri karşılamaktadır.

Kök Ortalama Hata Yaklaşımı (RMSEA): **.060** (%90 güven aralığı: .045-.080). Bu değer, iyi uyum düzeyini işaret etmektedir.

Karşılaştırmalı Uyum İndeksi (CFI) ve Artımlı Uyum İndeksi (IFI): Her ikisi de **.97** olarak rapor edilmiştir.

Yeni Uyum İndeksi (GFI) ve Normlaştırılmış Uyum İndeksi (NFI): Her ikisi de **.94** olarak rapor edilmiştir.

Standardize Edilmiş Kök Ortalama Kare Kalıntı (RMR): **.039**.

Bu istatistiksel sonuçlar, ÇGPSÖ-12'nin Türk örnekleminde geçerli bir yapıya sahip olduğunu ve ölçmek istediği psikolojik yapıyı doğru bir şekilde temsil ettiğini kanıtlamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliği, yaygın olarak kullanılan **Cronbach Alfa** katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır. Yapılan analiz sonucunda Cronbach Alfa değeri **.91** olarak belirlenmiştir. Bu değer, ölçeğin maddelerinin birbiriyle yüksek düzeyde tutarlı olduğunu ve güvenilir ölçümler sağladığını göstermektedir.

Elde edilen bu yüksek iç tutarlılık katsayısı, ölçeğin hem araştırmaya hem de uygulamaya dayalı çalışmalarda güvenle kullanılabilirliğini işaret etmektedir. Bu sonuç, ÇGPSÖ-12'nin ölçüm hassasiyetinin yüksek olduğunu doğrulamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısı, Gökmen Arslan (2015) tarafından yürütülen çalışmada doğrusal faktör analizi (DFA) ile incelenmiştir. DFA, 12 maddeden oluşan üç alt boyutlu yapıların model uyumunu

test etmiştir. Analiz, ölçeğin orijinal yapısının Türk kültürü içinde de korunduğunu ve faktör yüklerinin yeterli düzeyde olduğunu göstermiştir.

DFA sonuçları, modelin teorik olarak öngörülen üç faktörlü yapısının, elde edilen verilerle istatistiksel olarak kabul edilebilir düzeyde uyumlu olduğunu kanıtlamıştır. Bu üç faktörlü yapı, gençlerin çevresel ve kişisel sağlamlık kaynaklarını ayrı ayrı değerlendirmeye olanak tanımaktadır.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: 5'li Likert Ölçeği. Derecelendirme şu şekildedir: (1= hiç tanımlamıyor - 5= beni tamamen tanımlıyor)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çocuklar ve Gençler (Ergenler)

Yaş Grubu: Çalışma kapsamında genellikle ilköğretim ve ortaöğretim kademesindeki öğrencileri kapsayan yaş aralığı (yaklaşık 8-18 yaş).

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki çeşitli eğitim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerden oluşan örneklem.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (self-report) yöntemiyle, bireysel veya grup uygulaması şeklinde uygulanır. Ölçek toplam 3 alt boyut ve 12 maddeden oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Çocukluk Dönemi, Ergenlik, Psikolojik Gelişim, Likert Ölçeği, Öz Bildirim, Yapısal Eşitlik Modellemesi, Psikometri, Gökmen Arslan, DFA.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Gökmen Arslan

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilgi mevcut değil

Kurum E-posta Adresleri: gkmnarslan@gmail.com

Yayın Adresi: Bilgi mevcut değil

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin yayın yılı **2015**'tir. Ölçeğin kullanımı için gerekli izinlerin alınması ve olası ücretlendirme bilgileri konusunda sorumlu yazar Gökmen Arslan ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

Arslan, G. (2015). Çocuk ve Genç Psikolojik Sağlamlık Ölçeği'nin (ÇGPSÖ-12) psikometrik özellikleri: Geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *Ege Eğitim Dergisi*, 16(1), 1-12. Makalenin orijinal bağlantısı: dergipark.ulakbim.gov.tr

Çalışmanın orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: cocuk-ve-genc-psikolojik-saglamlik-olceginin-cgpso-12-psikometrik-ozellikleri-gecerlik-guvenirlik.pdf

Çocuk ve Genç Psikolojik Sağlamlık Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek toplam 3 alt boyut ve 12 maddeden oluşmaktadır. Aşağıdaki maddeler örnek teşkil etmektedir ve orijinal dillerinde korunmuştur:

Hayatımda saygı duyabileceğim insanlar var.

Ailem zor zamanlarımda yanımdadır.

Yaşadığım toplumda bana adil bir şekilde davranılır.